

РЕШЕНИЕ N 250
София, 20 май 2008 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на Република България, ПЪРВО наказателно отделение, в съдебно заседание на 21 април 2008 година в състав

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ИВАН НЕДЕВ

ЧЛЕНОВЕ: РУЖЕНА КЕРАНОВА

НИКОЛАЙ ДЪРМОНСКИ

при секретар Румяна Виденова

и в присъствието на прокурора Мадлена Велинова

изслуша докладваното от съдията Николай Дърмонски

касационно наказателно дело № 202/2008 година

Подадени са касационни жалби от повереника на частните обвинители и граждански ищци А. и М. М. адв.Х. и от името на подсъдимия А.С.С. от С.

Предмет на жалбите е въззивно решение № 11 от 19.02.2008 г. по ВНОХД № 1151/2007 г., постановено от С. А. С., което се оспорва с доводи по чл. 348 ал.1 т.1, 2 и 3 от НПК.

Изложените в жалбите оплаквания се поддържат в третоинстанционното производство от повереника на частните обвинители и граждански ищци адв.В.Х.с писмени бележки и лично от частния обвинител М.М., от подсъдимия и от защитниците му адв.Х.Х. от АК-П. и адв.Б.К. от САК.

Прокурорът от Върховната касационна прокуратура дава заключение за неоснователност на касационните жалби.

Върховният касационен съд провери въззивното решение в пределите на правомощията си по чл. 347 от НПК и за да се произнесе, взе предвид следното:

С присъда № 160 от 01.12.2005 г. по НОХД № 2116/2002 г. на СГС е ангажирана отговорността на подсъдимия А. САС от С. за престъпление по чл. 116 ал.1 т.6 пр.1 алт.1 вр.чл.115 от НК, извършено от него на 30.06.2001 г. в С., за което при условията на чл.54 от НК му е наложено наказание 15 години лишаване от свобода, което да изтърпи при първоначален строг режим, от което на основание чл.59 ал.1 от НК е приспаднало предварителното му задържане от 30.06.2001 г. до 30.05.2002 г., като е признат за невинен и е оправдан деянието същият да е извършил по хулигански подбуди и по обвинението му по чл.116 ал.1 т.10 вр.чл.2 ал.2 от НК.

С присъдата са уважени предявените от пострадалите А. и М. М. - родители на починалия П. М. граждански искиове, като подсъдимият е осъден да им заплати по 25 000 лв на всеки от тях като обезщетение за причинените им нематериални вреди от престъплението, ведно със законната лихва от датата на увреждането им до окончателното им изплащане, като исковете в останалите им части до пълните им предявени размери от по 80000 лв са отхвърлени като неоснователни.

Присъдата е била протестирана от СГП с оплаквания за необоснованост и незаконосъобразност в оправдателната ѝ част и за явна несправедливост на наложеното на подсъдимия наказание с искане за отменяването ѝ в тази ѝ част и постановяване на нова за осъждането му и по обвинението по чл.116 ал.1 т.10 вр.чл.115 от НК с налагане на по-високо по размер наказание.

Тя е била обжалвана и от повереника на частните обвинители и граждански ищци адв.В.Х. и от защитника на подсъдимия адв.М.М. съответно в оправдателната и в осъдителната ѝ части също с оплаквания за необоснованост и незаконосъобразност и с искане от първите за отмяната ѝ и постановяване на нова за осъждането на подсъдимия по първоначално предявеното му обвинение по чл.116 ал.1 т.6 и т.10 от НК със съответно завишаване на наложеното му наказание, а от подсъдимия за пълното му оневиняване по предявеното обвинение, със съответните последици от това.

С въззивно решение № 11/19.02.2008 г. по ВНОХД № 1151/2007 г. САС е потвърдил изцяло първоинстанционната присъда, като решението е постановено при особеното мнение на съдията С.И.

Повереникът на частните обвинители и граждански ищци адв.Х. изразява в касационната си жалба недоволство от потвърждаването на първоинстанционната присъда досежно оправдаването на подсъдимия по обвинението му по чл.116 ал.1 т.10 вр.чл.2 ал.2 от НК деянието му да е извършено по хулигански подбуди и за явна несправедливост на наложеното му наказание с искане за отмяната му и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд с конкретни указания по приложението на закона, което да се отрази и на размера на наложеното на дееца наказание.

От защитника на подсъдимия адв.Х.Х. от АК-П. пред касационната инстанция се оспорва отново законосъобразността на въззивния съдебен акт и се навеждат доводи за неправилно приложение на материалния закон, за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила и относно справедливостта на наложеното му наказание, като се прави искане за отмяна на въззивното решение с преквалификация на деянието на подсъдимия в престъпление по чл.122 ал.2 от НК, със съответните последици от това за наказателната му отговорност.

Върховният касационен съд - Първо наказателно отделение приема, че касационните жалби са подадени в законния срок, от страни, имащи право на жалба и са допустими.

Разглеждайки ги по същество, ВКС приема следното:

Воззивната инстанция е постановила съдебен акт, подлежащ на отмяна предвид допуснатите съществени нарушения на процесуалните правила, като еднопосочните с първоинстанционната присъда съждения с акцент върху умисъла на дееца да произведе изстрел и причини смъртта на пострадалия младеж са опорочили начина на формиране на вътрешното убеждение на съда.

На първо място следва да се посочи, че в касационната жалба на защитника на подсъдимия, извън бланковото оплакване за превратно тълкуване на доказателствените средства, не се навеждат каквито и да е доводи против изведените от съда правно значими факти от кръга на тези по чл. 102 от НПК, като усилията и на останалите жалбоподатели са насочени към правната им оценка в светлината на поддържаните от тях тези.

Воззивният съд в решението си с основание е споделил подробните съображения на градския при установяване на фактическата обстановка по делото и към това няма какво да се добави, тъй като е изпълнил задължението си да подложи на собствен задълбочен анализ доказателствения материал, да посочи върху кои доказателства и доказателствени средства гради изводите си и кои отхвърля и защо, както и да даде отговор на доводите на страните. Неоснователно, едва в допълнителните съображения на встъпилите в третоинстанционното производство защитници на подс.С., под касационното основание по чл.348 ал.1 т.1 от НПК същите правят възражения против причасността му с фаталното огнестрелно нараняване на пострадалия. Те обаче не държат сметка за резултатите от съдебното следствие пред двете съдилища по фактите. Първоинстанционният съд е положил максимални усилия да събере всички възможни, поискани от страните и относими към предмета на доказване доказателства, чрез съответните доказателствени средства и макар неоснователно да е отказал прочитане на някои свидетелски показания, събрани от първоначалния съдебен състав по делото, наличната доказателствена основа е достатъчна той да направи изводите си относно случилото се процесната нощ в дискотеката, посетена от двете компании, на подсъдимия и на пострадалия. Безспорно е установено произвеждането на изстрел с оръжието на подсъдимия и то от него, посоката на специалния, пластичен куршум, с който е бил снаряжен патрона от вложените в пълнителя на неговия пистолет боеприпаси, който впоследствие е намерен непълен, категоричен е изводът на експертите, че намерената на местопроизшествието гилза от такъв патрон е изстреляна именно от пистолета на подсъдимия. Извън голословните възражения на защитата, няма събрани по делото данни някой друг от посетителите в заведението да е бил въоръжен с огнестрелно оръжие, да е произвел изстрел с такова и да е прострелял пострадалия. Такова възражение е правено и пред двете инстанционни съдилища и те обосновано са го отхвърлили, аналитично позовавайки се на относимите към това обстоятелство доказателства и доказателствени средства. Подобно е отношението

им и към възражението за случайно произвеждане на изстрела от подсъдимия, базирайки се както на изводите на СПШЕ за психическото му състояние в онзи момент, така и тези на комплексната медико-балистична експертиза в основното и допълнителното ѝ заключение. Тези изводи не позволяват да се направи исканото от защитата заключение за някакво съмнение в авторството на подсъдимия за произвеждането на фаталния изстрел, за "рефлекторност" при извършване на това му действие и оттам - за случайно деяние, а още по-малко - за прекратяване на делото при внесеното в съда обвинение срещу подзащитния им.

ВКС намира, че фактите по делото правилно са изведени от съдилищата след съответен анализ на доказателствения материал, доказателствата по делото са ценени според действителното им съдържание, правилно е оценена процесуалната стойност на използваните доказателствени средства, поради което те следва да се приемат такива, каквито са приети за установени и от въззивния съд. В тази насока не се констатира пропуски в процесуалната му дейност.

АС обаче не е изложил в достатъчен обем и убедителни съображения относно умисъла на подсъдимия да произведе изстрела и да причини смъртта на пострадалия. И докато при доказване на хулигански подбуди за извършване на убийството би било по-лесно обосноваването на такъв, отстъпването, с основание, от това квалифициращо по-тежко деянието му обстоятелство както от прокуратурата, така и отхвърлянето му в актовете на двете инстанции изисква много по-задълбочен и прецизен анализ на доказателствената основа в нейната съвкупност. Частното обвинение в касационната си жалба отново навежда доводи за хулиганско поведение на С., каквото не е установено. Свидетелите от компанията му установяват, че сравнително трудно са го убедили да се присъедини към тях тази вечер, заради дискомфорта му и употребения алкохол, наложило изоставянето на личния му автомобил. Той е притежавал и носил пистолета си законно, като допускането му с него в дискотеката е резултат на компромис на негов познат, комуто той е засвидетелствал благодарност. Последното идва да покаже, че той е съзнавал да се нарушават определени правила, но то не е последица от негово или на приятеля му св.И.П. настояване, още по-малко - на незачитането им и някакво скандално поведение. Самото носене на оръжието не е било показано, нито има данни той да е парадирал с него. Установена е причината за изпадането му на земята и вземането му в ръка от подсъдимия, "монолога" на последния за неудачния кобур и желанието му да почисти оръжието.

Оттук нататък е най-съществения момент защо С., който обичайно носил оръжието си с патрон в цевта, не се е съобразил с това обстоятелство и не го е обезопасил, защо е поставил пръст на спусъка и защо е произвел изстрел. Нарушаването на правилата за носене и боравене с оръжието само по себе си не може да се приеме за демонстративно нарушаване на обществения ред, за израз на явно неуважение към обществените порядки, нито пък да обективира намерение на дееца да увреди друго, включително да се отнася безразлично към причиняване на нечия смърт. Оказвайки доверие на показанията на св. С. за изстрела, последиците от него и последващото поведение на подсъдимия, първоинстанционният съд приема за установено изреченото от последния след изстрела " Нищо не е станало. Да става, да става, беше със стоп-патрон.", от което е направен извод не за негова "изненада", а за "притеснение и спонтанен опит за защита чрез отрицание на фаталните последици" при наличните му познания и умения да борави с оръжието. Това и последващите, при задържането му действия по обезопасяване на пистолета чрез изваждане на пълнителя и на патрона от цевта идва да обори тезата на защитата му, че още след вземане на пистолета от земята е извадил пълнителя и по този начин е взел мерки да не произведе изстрел с него. Изброявайки всички предпоставки и действия на подсъдимия за произвеждане на изстрела в посоката на пострадалия, градският съд в разрез с горната си констатация възприема поведението му за "импулсивно", за постигане на "оформената в него цел - да стреля като необоснована реакция на стресовата ситуация, в която е попаднал" "дал предимство на импулса си да стреля", поради което приема осъществяването на деянието при евентуален умисъл. Въззивният съд се е съгласил с този извод, приемайки произвеждането на изстрела от подсъдимия като "спонтанна реакция на действията на неустановено лице" и отричайки той "да се е чувствал застрашен по някакъв начин". Не става ясно от мотивите на обжалваното решение обаче умисъл за каква пряка цел поде. С. има, която да преследва с възпроизвеждането на изстрела и за постигането на която, при съзнанието за възможно нараняване или причиняване на смърт на някой от множеството посетители на дискотеката, да приема с безразличие или да се съгласява с настъпването на такъв вредоносен резултат. Ако пък липсва умисъл в действията му по възпроизвеждане на изстрела, какво е било отношението му към последвалото прострелване и смъртта на пострадалия.

Този начин на излагане на мотивите не дава възможност да се прецени как е формирано вътрешното убеждение на съда относно формата на вината на подсъдимия при осъществяване на деянието и относно причинения вредоносен резултат. Безспорно е в съдебната практика, че отношението на дееца към извършеното и общественото опасните последици следва да се изведе не само от твърденията му, но и от съвкупния анализ на доказателствения материал. Обясненията на подсъдимия, предвид двояката им същност - като средство за реализиране правото на защита и източник на информация за правнозначимите факти, се преценяват в светлината на останалия доказателствен материал. В тази насока следва да бъде отбелязано, че въззивната инстанция е проверила като доказателствен източник на информация всички събрани в хода на съдебното следствие материали, но те не са оценени внимателно и съвкупно. Показанията на св.С., както и части

от тези на св.П., св.П.П. и св.А.Н. са приети за достоверни, но оценени не в пълнота, а само по отношение на определени детайли относно случилото се на инкриминираната дата, разгледани са едностранно и е разкъсана логичната и хронологична последователност при възпроизвеждане на събитията. Избирателен подход при оценката на доказателствените източници за правнорелевантните факти във всички случаи опорочава процесуалния ред при формиране на вътрешното убеждение на съда и води до постановяване на съдебен акт, който подлежи на отмяна, с оглед нарушенията по смисъла на чл.348 ал.3 т. 1 от НПК.

При липсата на яснота, категоричност, безспорност в изводите на съда относно субективната страна на деянието не могат да се направят и такива относно квалификацията му, която несигурност е дала отражение върху становището на съдията, подписал обжалваното решение с особено мнение. Посочената противоречивост на мотивите на съда в тази насока не дават възможност на касационната инстанция да извърши проверка върху правилното приложение на материалния закон, още повече при възможността за възприемане на квалификация по чл.122 ал.2 от НК и разпоредбите на чл.2 ал.2 и чл.78а ал. 1 от НК, действал в периода от 29.04.2006 г. до 13.10.2006 г. и правомощията на ВКС в третоинстанционното производство. Това налага връщане на делото за ново разглеждане от въззивния съд за нова, съвкупна, прецизна и задълбочена преценка на доказателствата за извеждане на безспорни и категорични изводи относно формата на вината на подсъдимия при осъществяване на деянието, а оттам за правилната му квалификация и налагане на съответно наказание. С оглед на това жалбата на подсъдимия се явява частично основателна, като тази на частните обвинители и граждански ищци следва да се остави без уважение доколкото данните по делото не дават възможност да се приеме наличие на хулигански подбуди у същия за извършване на деянието.

По изложените съображения ВКС-първо наказателно отделение намира, че въззивното решение следва да бъде отменено и делото бъде върнато за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд за отстраняване на констатираните пропуски в процесуалната дейност на съда при формиране на вътрешното му убеждение и правилното приложение на материалния закон.

Водим от гореизложеното и на основание чл. 354 ал.1 т.4 от НПК Върховният касационен съд - Първо наказателно отделение

РЕШИ:

ОТМЕНЯ въззивно решение № 11 от 19.02.2008 г., постановено по ВНОХД № 1151/2007 г. на Софийския апелативен съд и ВРЪЩА делото на същия съд за ново разглеждане от друг състав от стадия на съдебното заседание за отстраняване на констатираните съществени нарушения на процесуалните правила и за правилното приложение на материалния закон

ПРЕДСЕДАТЕЛ: [подпис]

ЧЛЕНОВЕ:

1.

[подпис]

2. [подпис]